

Länsstyrelsen
Värmland

TIDIGA INSATSER FÖR ASYLSÖKANDE

Länsstyrelsens återrapportering av uppdrag 25 enligt
regleringsbrevet för 2021

Innehåll

1	Inledning	1
1.1	Uppdraget.....	1
1.2	Redovisning enligt regleringsbrev för 2021.....	1
2	Regionala och lokala förutsättningar för att tillgodose behov av insatser	2
2.1	Fördelning av antal asylsökande i länen.....	2
2.2	Kapacitet att genomföra insatser i länen.....	3
2.3	Pandemins påverkan på verksamheten.....	4
3	Länsstyrelsernas arbete för att så många kvinnor och män som möjligt ska kunna ta del av insatserna	4
3.1	Organisering och genomförande	4
3.2	Information om och utlysningar av statsbidrag	8
4	Länsstyrelsernas arbete för att säkerställa att insatserna främjat kunskaper om det svenska samhället	9
4.1	Prioriteringsgrund vid utlysning av medel	9
4.2	Hur bedrivs arbetet i länen och vilka aktörer genomför informationsinsatserna?	9
4.3	Exempel på informationsmaterial som används	10
5	Resultat av insatser	12
5.1	Resultat av avslutade och slutrapporterade insatser 2021.....	12
5.2	Resultat av sökta och beviljade insatser 2021.....	15
6	Samlad bedömning av länsstyrelsernas insatser och resultat	17
7	Avslutande kommentarer	18
8	Bilagor.....	20

1 Inledning

1.1 Uppdraget

Länsstyrelserna har regeringens uppdrag att samordna tidiga insatser för asylsökande (TIA) i hela landet. Med tidiga insatser avses verksamhet riktade till vuxna asylsökande eller till personer som har uppehållstillstånd men bor kvar i Migrationsverkets anläggningsboenden i väntan på anvisning om kommunplacering. Syftet med insatserna är att motverka passivisering under asyltiden, underlätta kontakter med den svenska arbetsmarknaden och främja en framtida etablering för dem som beviljas uppehållstillstånd.

Enligt förordning (2016:1363) om länsstyrelsernas uppdrag avseende insatser för asylsökande och vissa nyanlända invandrare ska länsstyrelsen verka för en jämn fördelning av likartade insatser i hela landet med utgångspunkt i regionala och lokala förutsättningar, att tillgången på insatser för asylsökande motsvarar det behov som finns i länet och att målgruppen har möjlighet att delta, samt att kvinnor och män kan delta i insatser på lika villkor och i samma utsträckning. Länsstyrelsen ska på regional och kommunal nivå följa upp organisering och genomförande av insatser.

Länsstyrelserna kan, i enlighet med förordning (2016:1364) om statsbidrag till verksamheter för asylsökande m.fl., lämna bidrag till verksamhet för vuxna asylsökande och personer med uppehållstillstånd på anläggningsboende. Under 2021 förfogade länsstyrelserna över 98 miljoner kronor att fördela för ändamålet, varav 60 miljoner kronor var en förstärkning av medlen med inriktning på samhällsinformation för asylsökande. Medlen kunde sökas av och beviljas till ideella föreningar, kommuner eller kommunalförbund. Bidrag fick lämnas för verksamhet som är riktad till målgruppen för tidiga insatser, med syftet att främja kunskaper i svenska, kunskaper om det svenska samhället och arbetsmarknaden eller hälsa. Länsstyrelsen ska lämna en redogörelse för vad det utbetalade statsbidraget har använts till och en bedömning av i vilken mån syftet med stödet har uppnåtts.

1.2 Redovisning enligt regleringsbrev för 2021

Redovisningen av uppdrag 25 i regleringsbrev för budgetåret 2021 samordnas av Länsstyrelsen i Värmlands län som ska lämna en samlad rapport för samtliga länsstyrelser, med bilagda rapporter från respektive länsstyrelse.

Enligt regleringsbrevet ska rapporterna innehålla en särskild redovisning av hur länsstyrelserna har arbetat för att så många kvinnor och män som möjligt ska kunna ta del av insatserna. Rapporterna ska även innehålla en särskild redovisning av hur länsstyrelserna har arbetat för att säkerställa att insatserna främjat kunskaper om det svenska samhället, vilket bl.a. ska redovisas genom information om hur arbetet bedrivs, vilka som genomför informationsinsatser till asylsökande m.fl. och vilka former av informationsmaterial som används.

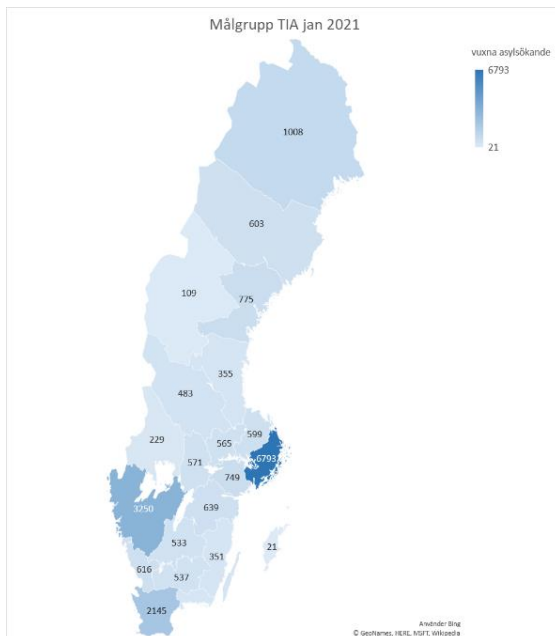
Denna rapport innehåller en samlad redovisning av uppdrag 25 i länsstyrelsernas regleringsbrev för 2021. Redovisningen bygger på 21 länsrapporter från länsstyrelserna, vilka utgör bilagor till huvudrapporten. Redovisningen ska lämnas till regeringen (Arbetsmarknadsdepartementet) senast den 25 februari 2022.

2 Regionala och lokala förutsättningar för att tillgodose behov av insatser

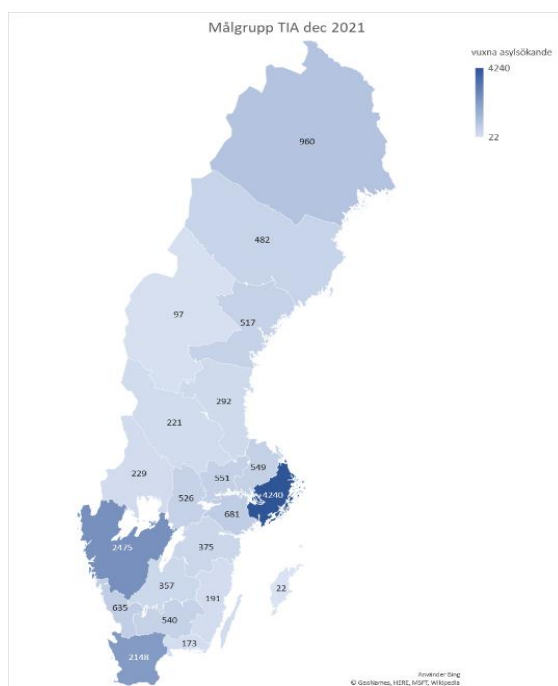
2.1 Fördelning av antal asylsökande i länen

Flyktingmottagandet i Sverige har under de senaste åren legat på låga nivåer. I början av året var 22 799 vuxna asylsökande inskrivna i Migrationsverkets mottagningsssystem, varav 14 073 män och 8 726 kvinnor. 16 001 personer hade ett avslagsbeslut. I slutet av året hade antalet inskrivna personer minskat till 17 598, varav 10 905 män och 6 693 kvinnor. Av dessa hade 11 463 personer fått ett första avslagsbeslut. 2/3 bodde i eget boende (EBO). Ca 65 procent av samtliga vuxna asylsökande befinner sig i en överprövnings- eller återvändandefas.

Fördelningen av antalet asylsökande i länen varierar kraftigt, och skillnaderna har ökat ytterligare under året till följd av Migrationsverkets boendeavvecklingar och ett lågt asylmottagande.

1 Målgrupp TIA januari 2021

2 Målgrupp TIA december 2021

Flest asylsökande finns i storstads länen Stockholm, Västra Götaland och Skåne, där merparten bor i eget boende (EBO). I Norrbotten, Halland, Kronoberg, Södermanland, Västernorrland, Västerbotten och Västmanland bor majoriteten av asylsökande i anläggningsboende (ABO). I Jämtland, Jönköping, Värmland och på Gotland bor samtliga asylsökande i eget boende. Behovet av och förutsättningar för att bedriva insatser för asylsökande skiljer sig därför åt mellan länen.

2.2 Kapacitet att genomföra insatser i länen

Länsstyrelserna bedömer att det finns en god kapacitet för att genomföra verksamhet i länen. En viktig förutsättning för att upprätthålla kapaciteten är att statsbidrag finns tillgängliga till verksamhet för asylsökande. Genom den statsbidragsfinansierade verksamheten har länsstyrelserna sedan 2017 byggt upp en struktur och kapacitet för insatserna lokalt och regionalt. Civilsamhällets intresse och engagemang för att bedriva insatser för asylsökande lyfts fram som en nyckelfaktor, då kommunerna i mycket låg utsträckning söker medel för detta ändamål. Detta bedöms i huvudsak bero på att kommunerna inte har något tydligt uppdrag att erbjuda verksamhet för vuxna asylsökande och prioriterar därför insatser för nyanlända med tillfälligt eller permanent uppehållstillstånd inom etableringen, vilket kommunerna har en skyldighet att erbjuda.

Söktrycket på statsbidraget har under åren genomgående varit mycket högt och intresset hos civilsamhällets aktörer har varit stort för att söka medel, då dessa organisationer sällan har egna resurser avsatta för ändamålet. Asylsökandes delaktighet i föreningsaktiviteter under asyltiden skapar möjligheter för social interaktion, att träna det svenska språket, ger möjlighet till en bättre hälsa samt har potential att stärka kompetenser och kunskap. Socialt kapital, förmåga att förstå det svenska samhället och göra sig förstådd samt möjligheter att förstå och agera utifrån hälsorelaterad information är samtliga viktiga faktorer som underlättar en

framtida etablering i samhället. Civilsamhället i sig bedöms därför ha en viktig intermediär roll för att bidra till en bättre integration genom tidiga insatser.

Då en stor andel av målgruppen för tidiga insatser befinner sig i en överprövnings- eller återvändandefas ser flera länsstyrelser behovet av att utöver det etableringsfrämjande syftet med insatserna även kunna anpassa insatser för att stödja återvändandeprocessen. Exempel på sådana insatser som länsstyrelserna ser behov av är seminarier kring återvändande riktat till anordnare, hälsofrämjande och yrkesförberedande insatser som kan vara till nytta oavsett om personen kommer att stanna i Sverige eller inte samt rustande och förberedande insatser som kan underlätta för individer att fatta välgrundade beslut om sin framtid. Länsstyrelserna bedömer att sådana insatser kan bidra till att förebygga de risker som det innebär att leva i Sverige utan tillstånd samt bidra till ett mer effektivt och humant återvändande.

2.3 Pandemins påverkan på verksamheten

Coronapandemin har under året haft en stor påverkan på TIA-verksamheterna i länen. Länsstyrelserna har fört en aktiv dialog med verksamhetsanordnare och projektägare kring omställningar och anpassningar av verksamheten utifrån de restriktioner som funnits i samhället. Många verksamheter har i perioder ställt om till digital eller semidigital verksamhet eller gjort andra anpassningar som exempelvis mindre deltagargrupper, växelvist deltagande eller att förlägga delar av verksamheten periodvis utomhus. En del verksamhet har fått ställas in på grund av att volontärer själva tillhört riskgrupp i kombination med en låg vaccinationsgrad bland målgruppen. Deltagandet bedöms generellt ha minskat något under pandemin, dels på grund av oro för smittspridning, dels på grund av att det varit svårt att rekrytera nya deltagare. Länsstyrelserna rapporterar att den digitala verksamheten både har för- och nackdelar. I vissa fall har den underlättat deltagandet, framförallt för kvinnor med barn, medan den samtidigt påvisat ett digitalt utanförskap hos målgruppen, där både tekniska förutsättningar och kunskap om användande av digitala tjänster är bristfällig hos målgruppen.

Länsstyrelserna rapporterar även att TIA-projekten i stor utsträckning bistått med information om rekommenderade smittskyddsåtgärder och vaccinering till sina deltagare.

3 Länsstyrelsernas arbete för att så många kvinnor och män som möjligt ska kunna ta del av insatserna

3.1 Organisering och genomförande

3.1.1 Regional samverkan mellan berörda aktörer

Länsstyrelsen ska verka för regional samverkan mellan kommuner, statliga myndigheter, organisationer i det civila samhället och andra relevanta aktörer

samt följa upp organisering och genomförande av insatser på regional och lokal nivå.

På nationell nivå finns en arbetsgrupp för TIA som sorterar under Samverkansdelegationen. Arbetsgruppen ska vara samordnande och stödjande i genomförandet av myndigheternas uppdrag och underlätta för samverkan och genomförande på regional och lokal nivå. I arbetsgruppen ingår länsstyrelserna, Migrationsverket och Folkbildningsrådet. Sveriges kommuner och regioner (SKR) medverkar vid behov. Arbetsgruppen sammankallas av länsstyrelserna.

Länsstyrelsernas arbete med tidiga insatser för asylsökande är organiserat utifrån länens olika förutsättningar och behov. Gemensamt är dock att det för uppdraget finns etablerade nätverk och samverkansforum för att underlätta dialog och samarbete mellan berörda aktörer i länen. I vissa län är TIA-arbetet integrerat i det regionala integrationsarbetet som organiseras genom till exempel integrationsråd eller bredare samverkansforum utifrån Agenda 2030 eller social hållbarhet, med underliggande arbetsgrupper eller nätverk formerade kring TIA. I andra län finns etablerade samverkanstrukturer eller nätverk som länsstyrelsen antingen medverkar i eller driver.

Nyckelaktörerna i den regionala samverkan är, förutom länsstyrelserna, Migrationsverket, länsbildningsförbund eller motsvarande, RF-SISU-distrikten (Riksidrottsförbundet och SISU Idrottsutbildarna), samt övriga civilsamhällesorganisationer (till exempel Röda Korset, Rädda Barnen och Svenska Kyrkan). I några län medverkar även Arbetsförmedlingen, regioner och kommuner i den regionala samverkan kring TIA. Migrationsverket har utsett särskilda kontaktpersoner för TIA i samtliga län för att säkerställa regional närvaro och tillgänglighet för TIA-arbetet i länen.

Regional och lokal samverkan lyfts ofta fram som en nyckelfaktor för att bidra till en ändamålsenlig spridning av och tillgång till insatser för asylsökande. Samverkan har möjliggjort för aktörerna att diskutera utmaningar och hitta gemensamma lösningar samt att hjälpas åt att nå personer ur målgruppen och därmed öka antalet deltagare till erbjudna verksamheter. Länsstyrelserna bidrar med koordinering av insatser samt möjliggör informations- och erfarenhetsutbyten mellan anordnare.

Det är fortsatt en utmaning för en del länsstyrelser att få till en kontinuerlig dialog med folkbildningsverksamheten för asylsökande i länen avseende Svenska från dag 1 och Vardagssvenska. Genom Folkbildningsrådets återkommande lägesrapporter får länsstyrelserna information om vilka studieförbund som är verksamma i olika kommuner men dialogen i samband med planering av folkbildningsinsatserna sker mer sporadiskt. Enligt uppgift från Folkbildningsrådet som lämnades vid den nationella arbetsgruppens möte den 2 december 2021 så uppgav endast 30 - 40 procent av studieförbund och folkhögskolor att de haft kontakt med länsstyrelserna och/eller Migrationsverket inför planerad verksamhet, trots att detta utgör en del av Folkbildningsrådets villkor. Länsstyrelserna verkar för att etablera kontakt och samarbete med studieförbund och folkhögskolor i länen men strukturer för samverkan och dialog har etablerats i varierad grad.

3.1.2 Geografisk matchning av insatser

Länsstyrelserna följer noga Migrationsverkets statistik över hur antalet inskrivna i mottagningsystemet fördelar sig mellan kommuner och orter i länen och bevakar

kommande förändringar. Länsstyrelserna verkar för att det ska finnas god tillgång till insatser på de platser där behovet är som störst. Målsättningen är att arbeta utifrån närhetsprincipen, det vill säga att insatser i möjligaste mån ska kunna erbjudas lokalt i anslutning till där asylsökande bor. Detta är särskilt angeläget då möjligheten till reseersättning är begränsad men även för att undvika långa pendlingstider, något som visat sig försvåra deltagandet för till exempel familjer med små barn.

För att underlätta geografisk matchning av insatser har länsstyrelserna utvecklat ett kartverktyg i GIS (geografiskt informationssystem) som visualiserar Migrationsverkets statistik över antal inskrivna per län, kommun och postnummer samt de geokodade insatser som publiceras i kartbilden. Några län har även lagt in uppgifter om folkbildningsverksamheten för asylsökande i de fall det finns uppgifter om adresser för dessa kurser och studiecirkel. Kartbilden ger en god överblick över hur väl spridning av och tillgång till insatser geografiskt matchar lokala behov och var det saknas insatser.

3.1.3 Samordnad information om tillgängliga insatser

Webbplatsen informationsverige.se är en central plattform för att samla information till asylsökande och nyanlända. Länsstyrelserna har informerat TIA-anordnare om webbplatsen och uppmanat dem att marknadsföra sin verksamhet via Aktiviteter i Sverige, en aktivitetskalender med sökfunktion som riktas till asylsökande och nyanlända. Migrationsverket hänvisar asylsökande till Aktiviteter i Sverige för mer information om aktiviteter under asyltiden. Det är dock endast en begränsad andel av anordnare som använder Aktiviteter i Sverige för att sprida information om sina aktiviteter och erfarenheter visar att kalendertjänsten inte är tillräckligt användarvänlig för målgruppen.

Information om tidiga insatser för asylsökande ingår även i Migrationsverkets samhällsintroduktion för asylsökande. Länsstyrelserna har bistått Migrationsverket i framtagandet av informationsmaterial för samhällsintroduktionen, framförallt gällande TIA och informationsverige.se. Vid samhällsintroduktionen får asylsökande generell information om vad TIA är och om Aktiviteter i Sverige. Information om lokala TIA-aktiviteter lämnas i välkomstmappar som delas ut vid inflyttning i ABO och i samband med samhällsintroduktionen för personer i EBO samt i Migrationsverkets receptioner. Länsstyrelserna bistår Migrationsverket informationsunderlag i den regionala samverkan.

Nedan följer två regionala exempel på initiativ för att stärka informationsinsatserna om TIA:

- Länsstyrelsen i Stockholms län verkar för att utveckla samverkan mellan Migrationsverkets samhällsintroduktion och TIA i länet. Länsstyrelsen och Migrationsverket bjöd tillsammans in medarbetare och chefer vid mottagningsenheterna och nationellt servicecenter i Sundbyberg till en informationsträff i syfte att öka kunskapen om TIA och därmed förbättra informationen till de sökande. Länsstyrelsen har även i dialog med länsbildningsförbundet stimulerat till en projektansökan om en aktivitetskoordinator, vars uppgift blir att informera och vägleda asylsökande till aktiviteter. Koordinatören är tänkt att fungera som en lots som är tillgänglig för den asylsökande att kontakta. Aktivitetskoordinatören

ska vara på plats den 1 februari 2022 och funktionen kommer utvärderas vid årets slut.

- Länsstyrelsen i Uppsala län har tillsammans med Migrationsverket tagit fram ett informationsbrev som skickats till samtliga hushåll där det bor asylsökande i Uppsala län. Brevet innehöll information om tillvägagångssätt för vaccination av covid-19, information om lokala TIA-aktiviteter samt information om informationsverige.se och aktivitetskalendern. Myndigheterna har i samverkan tillgängliggjort information om vilka aktiviteter som finns för asylsökande under asyltiden för att motverka isolering och passivisering under den pågående pandemin.

3.1.4 Hantering av ersättningar för resor och mobildata

I de fall det saknas insatser för asylsökande på boendeorten eller finns för få asylsökande för att starta upp verksamhet lokalt, kan vissa asylsökande få ersättning för resekostnader av Migrationsverket för att kunna delta i insatser på annan ort. Länsstyrelserna tar årsvis, eller oftare beroende av hur förutsättningarna och behovet av insatser förändras under året, fram underlag till Migrationsverket över hur utbudet av insatser ser ut i olika kommuner i länen och mellan vilka kommuner ersättningar för resor kan behöva utbetalas. Detta ligger till grund för Migrationsverkets beslut om reseersättningar. Ersättningen kan betalas ut efter att anordnaren av TIA-aktiviteten utfärdat ett intyg till deltagaren som lämnas till Migrationsverket. Endast asylsökande med öppet grundärende har möjlighet att få ersättning för resor till TIA enligt Migrationsverkets riktlinjer.

Till följd av de restriktioner som införts under pandemin ställde många TIA-verksamheter periodvis om till digital verksamhet. Migrationsverket fattade ett tillfälligt beslut om att kunna betala ut ersättning för mobildata till deltagare i digital TIA verksamhet som ett undantag med hänsyn till pandemin. Utbetalning sker utifrån schablon och följer samma rutiner och riktlinjer som för reseersättningar. Denna ersättning har dock nyttjats i ganska liten utsträckning. I vissa fall har TIA-projekten själva bekostat deltagares mobilsurf.

Med anledning av pandemins konsekvenser för målgruppen samt behovet av att anpassa insatser för asylsökande i överprövnings- eller återvändandefas, har länsstyrelserna under året fört en dialog med Migrationsverket kring att återinföra möjligheten till reseersättning, inklusive ersättning för mobildata, för hela målgruppen för TIA. Migrationsverkets ställningstagande blev att personer med av- eller utvisningsbeslut inte kommer att beviljas ersättning vare sig för resor eller för mobildata. Att betala ut ersättning för resekostnader till personer med avslag för deltagande i TIA menar Migrationsverket skulle skicka dubbla signaler och försvåra deras återvändandearbete. Utifrån länsstyrelsens uppdrag att verka för att så många asylsökande kvinnor och män som möjligt ska kunna ta del insatserna ser dock länsstyrelserna ett fortsatt behov av att hela målgruppen har lika möjligheter att delta i insatser. Länsstyrelserna bedömer att deltagande i tidiga insatser är väl använd tid under asylprocessen oavsett om personen får tillstånd att stanna i Sverige eller ej, då insatserna rustar individen med kunskaper och kompetenser samt motverkar passivisering och psykisk ohälsa.

3.2 Information om och utlysningar av statsbidrag

3.2.1 Informationsinsatser om statsbidraget

Länsstyrelserna har i flertalet fall samordnat informationsinsatserna om statsbidragen för TIA, § 37 och § 37 a genom utlysnings- och informationsträffar riktat till kommuner och idéburna organisationer. Syftet är dels att ge samlad information kring formalia om de olika bidragsformerna, dels att stimulera samverkan mellan aktörer samt belysa hur bidragsformerna kan ge stöd i olika faser i asyl- och etableringsprocessen för målgrupperna. Samtliga länsstyrelser informerar om statsbidraget via sina regionala webbsidor och genom utskick av information och material till organisationer, kommuner och andra relevanta aktörer. Andra sätt att sprida information om medlen är:

- sociala medier och nyhetsbrev,
- etablerade regionala eller kommunala nätverk för idéburen sektor,
- dialogmöten och kommunbesök.

Länsstyrelserna har särskilt betonat vid informationsträffar och i informationsbrev att insatser som främjar asylsökandes kunskaper om det svenska samhället varit ett prioriterat insatsområde i samband med årets utlysningar (se avsnitt 4).

3.2.2 Utlysningsperioder

Under 2021 genomförde länsstyrelserna två gemensamma utlysningsperioder för statsbidraget. Utlysningsperioderna pågick mellan 15 februari och 25 mars samt 30 augusti till 23 september. Länsstyrelserna i Värmland, Örebro, Blekinge och Gotland valde att endast ha en utlysning på hösten. Skälet till detta var dels att pågående projekt förlängdes med hänsyn till pandemin, dels med hänsyn till tillgång på medel och behovet av insatser i länen. Länsstyrelsen i Södermanland valde att avstå ifrån att utlysa statsbidrag. Skälet till att avstå var att målgruppen asylsökande är svår att nå för dem som erbjuder insatserna i länet, varför Länsstyrelsen bedömde att verksamheten inte skulle kunna uppnå syftet med bidraget.

Länsstyrelserna genomförde även en nationell utlysning av TIA-medel under våren för kapacitetsstärkande och utvecklande insatser till förmån för målgruppen. Utlysningsperioden pågick mellan 29 mars och 30 april.

3.2.3 Jämställdhetsintegrering och barnperspektivet

Länsstyrelserna informerar om jämställdhet och jämställdhetsintegrering vid utlysnings-/informationsmöten om statsbidraget. Flera länsstyrelser beskriver också att man genomför workshops och konferenser för att sprida goda exempel och praktiska verktyg för att arbeta med jämställdhetsintegrering, där sakkunnig i jämställdhet på länsstyrelserna har bidragit med stödmaterial. Många av de projektfinansierade insatserna har tagit höjd för de hinder som kan motverka ett jämställt deltagande. För att främja ett jämställt deltagande mellan män och kvinnor i insatserna är det vanligaste tillvägagångssättet att rikta verksamheten till hela familjen, där även barn kan erbjudas aktiviteter eller barnpassning för att möjliggöra båda föräldrarnas delaktighet i insatserna. Andra exempel på anpassningar är schemaläggning av verksamheten som underlättar deltagande för föräldrar med barn i skolålder eller ett växelvist deltagande för föräldrar. Frågor kring föräldraskap, jämställdhet och barns rättigheter är även ofta förekommande

teman inom TIA-verksamheterna (se 4.2 och 4.3). Utöver jämställdhetsperspektivet så arbetar fler och fler länsstyrelser med att integrera ett rättighetsbaserat arbetssätt, med fokus på till exempel barns rättigheter och ett jämställt föräldraskap.

4 Länsstyrelsernas arbete för att säkerställa att insatserna främjar kunskaper om det svenska samhället

4.1 Prioriteringsgrund vid utlysning av medel

Under 2021 förstärktes TIA-medlen med 60 miljoner kronor för att öka tillgången till samhällsinformation för asylsökande. Totalt hade länsstyrelserna 98 miljoner kronor att fördela till verksamhet för asylsökande. I regeringens budgetproposition för 2021 betonades vikten av att alla nyanlända redan under asyltiden ska ha tillgång till relevant information om det svenska samhället.

Samhällsinformationen kan exempelvis handla om grundläggande demokratiska principer om rättigheter och skyldigheter i Sverige, jämställdhet, mänskliga rättigheter och barns rättigheter samt hedersrelaterat våld och förtryck.

Länsstyrelserna valde denna inriktning som en tydlig prioritering vid årets utlysningar av TIA-medel.

4.2 Hur bedrivs arbetet i länen och vilka aktörer genomför informationsinsatserna?

Insatser som syftar till att främja kunskaper om det svenska samhället har sedan 2017 utgjort en väsentlig del av tidiga insatser för asylsökande. Cirka 30 procent av insatserna har under åren haft detta som primärt syfte och det finns även med som sekundärt syfte i merparten av övriga insatser. Genom kartläggningar, uppföljningar och dialog med aktörer har länsstyrelserna fått en god bild över hur arbetet bedrivs i länen. Vad som ingår i de insatser som främjar kunskap om det svenska samhället varierar. Det kan till exempel handla om praktisk information om vart man som asylsökande kan vända sig för stöd och rådgivning i kommuner och civilsamhälle, information om barnomsorg och skola, hur socialtjänsten och hälso- och sjukvården fungerar och vägledning till arbete eller vidare studier. Det kan även handla om samhällsfrågor som rör demokrati, rättigheter och skyldigheter, jämställdhet, barns rättigheter och föräldraskap samt hedersrelaterat våld och förtryck. Ofta kombineras insatserna med kurser eller studiecirkelar i svenska språket och/eller hälsoinsatser.

Insatserna bedrivs främst av studieförbund och folkhögskolor samt rättighets- och intresseorganisationer. I ett par län har enstaka kommuner erbjudit samhällsinformation till asylsökande som en möjlighet att ge tidig information med koppling till samhällsorienteringen för nyanlända. I samband med

utlysningar av statsbidrag under 2021 har länsstyrelserna beaktat de satsningar som regeringen gjort de senaste åren för att förstärka och vidareutveckla samhällsorientering för asylsökande och nyanlända i Sverige. Syftet har varit att belysa den röda tråden mellan samhällsintroduktion och tidiga insatser för asylsökande och samhällsorienteringen för nyanlända och hur kopplingen mellan insatserna kan stärkas. Länsstyrelserna har i flertalet fall uppmuntrat TIA-anordnare att använda materialet för samhällsorientering på informationssverige.se som bas för samhällsinformationen för asylsökande. Utifrån regionala förutsättningar har även en del länsstyrelser verkat för samverkan och samordning av aktörskedjan i de samhällsorienterande insatserna för asylsökande och nyanlända. Nedan följer några exempel:

- Ronneby kommun i Blekinge län sökte TIA-medel för att bedriva samhällsinformation för asylsökande. Insatsen är digital och syftar till att ge asylsökande i alla länets kommuner tillgång till samhällsinformation. Ronneby kommun har en väl utvecklad organisation för digital samhällsorientering och studiehandledning och har ett flertal samhälls- och hälsokommunikatörer med kunskaper i flera språk anställda hos sig.
- I Stockholms län har flera studieförbund visade ett stort intresse för att bedriva fördjupad samhällsinformation till gruppen asylsökande. Gemensamma möten har hållits med de fyra studieförbunden för att säkerställa en gemensam kursplan. Det av länsstyrelserna framtagna materialet Om Sverige kommer att användas under studiecirkelarna där varje kurs ska vara 40 timmar. Samverkan har skett med Migrationsverket för att uppnå en röd tråd av samhällsinformation, från att den asylsökande deltar i samhällsintroduktionen, via den fördjupade samhällsinformationen till samhällsorienteringen för den asylsökande som får ett uppehållstillstånd. Insatserna kommer att gå in i skarpt läge under början av 2022.
- Länsstyrelsen i Kronoberg arbetar för att utveckla ett koncept som tydligt följer den röda tråden från ankomst till Sverige och till eventuell etablering i Sverige. Utifrån en gemensam vision mellan Länsstyrelsen, kommunerna och idéburna organisationer har en samordnad samhällsorientering utvecklats från asyldid till etablering med stöd av länsstyrelsens integrationsmedel. Inom ramen för en §37-finansierad insats om samordnad samhällsorientering sker samverkan med studieförbund som tagit fram en modell för samhällsinformation för asylsökande. Modellen harmonierar med samhällsorienteringen för nyanlända och testas i TIA-insatser. Fördjupning avseende sociala kontakter, koder, beteenden kommer att utvecklas inom ramen för en § 37a-insats.

4.3 Exempel på informationsmaterial som används

I samband med ansökan om TIA-medel ombads sökande organisationer beskriva vilket material de avsåg använda i genomförandet av insatsen. Länsstyrelserna hänvisade även sökande organisationer till materialet Om Sverige och metodstödet på informationssverige.se samt de utbildningar om materialet som under hösten genomfördes av Länsstyrelsen i Västra Götaland.

Länsstyrelserna rapporterar ett varierat material som används av TIA-anordnare för att främja asylsökandes kunskaper om det svenska samhället. Det vanligast förekommande är att organisationerna använder eget framtaget material och/eller materialet för samhällsorientering på informationsverige.se. Formerna av informationsmaterial och metoder varierar också, med bland annat informationsfilmer på olika språk, poddar, föreläsningar (av inbjudna föreläsare från myndigheter, kommuner, företag och föreningar), nyheter från SVT och dagstidningar, studiecirkel och digitala presentationer. De flesta ger informationen på lätt svenska. En del anordnare översätter eller skriver ut visst material på deltagarnas modersmål från informationsverige.se eller använder sig av tolk vid behov.

Specifikt material som omnämns i länsstyrelsernas redovisningar är till exempel:

- Om Sverige på informationsverige.se
- BRIS material om föräldraskap och barns rättigheter
- Rädda Barnens metodmaterial Tryggt föräldraskap och ledarmaterialet Tryggare tillsammans
- Föräldraskap i Sverige framtaget av Stockholms stad
- Information om trafik och trafiksäkerhet framtaget av NTF
- Umo.se
- Mera Flax: Samhälle, värderingar och språk

Studieförbunden har en del eget material som används i samhällsinformationen, material som har validerats och använts under en längre. De använder även webbplatsen informationsverige.se och de olika avsnitt/delar som ingår i samhällsorienteringen. Såväl aktörer och målgruppen har uppskattat de pedagogiska filmer som finns på webbplatsen.

Även länsstyrelsernas metodstöd för jämställdhet och mänskliga rättigheter har spridits till TIA-anordnare.

5 Resultat av insatser

5.1 Resultat av avslutade och slutrapporterade insatser 2021

5.1.1 Resultat av genomförda insatser i länen

Under 2021 avslutades och slutrapporterades 231 insatser runt om i landet. Den statsbidragsfinansierade verksamheten har bidragit till att det funnits en kapacitet och beredskap i länet för att kunna möta behovet av insatser genom ett brett och varierat verksamhetsutbud av en mångfald av anordnare. Länsstyrelserna bedömer att flertalet avslutade insatser har uppnått goda resultat och gett en meningsfull sysselsättning för deltagarna som motverkat passivisering, bidragit till kunskap om och kontakter med den svenska arbetsmarknaden och främjat en framtida etablering för dem som beviljas uppehållstillstånd. Trots pandemins konsekvenser har verksamheten ändå kunnat bedrivas genom flexibla lösningar anpassade till gällande restriktioner. Det har varit en del utmaningar att få kontinuitet i deltagandet och vissa svårigheter att rekrytera nya deltagare under pandemin. Det har dock funnits ett stort engagemang hos verksamheterna att, trots pandemins utmaningar, vidmakthålla kontakten med deltagarna och anpassa verksamheten utifrån uppkomna behov och förutsättningar.

5.1.2 Resultat av genomförda nationella insatser

Även 6 nationella TIA-projekt avslutades och slutrapporterades under året. Nedan följer en sammanfattning av genomförd verksamhet.

- **Röda Korset - Stärkt hälsa och delaktighet i asylmottagandet**

Projektets syfte var att ge verktyg för tjänstepersoner och volontärer i lokala rödakorsföreningar att öka inkluderingen och delaktigheten i verksamheterna med syftet att skapa resiliens och egenmakt hos målgruppen. Fysiska och digitala utbildningar samt nationella digitala nätverksträffar har genomförts utifrån temat ”Delaktighetens betydelse för psykosocial hälsa”. Projektet har även bistått med löpande stöd för omställning till digitala verksamheter och framtaget stödmaterial som är tillgängligt för alla lokalföreningar.

- **NTF (Nationalföreningen för trafiksäkerhetens främjande) – Trafiksäkerhet för asylsökande**

Projektets syfte var att höja trafiksäkerheten för asylsökande i Sverige, genom att utveckla stödet till anställda och frivilliga som sprider information om svensk trafik och trafiksäkerhet till asylsökande. Inom insatsen tog NTF fram kompletterande dialogmaterial, 2018 utvecklade NTF ett material som tar upp nio olika områden inom trafik och trafiksäkerhet.

Via denna insats utvecklades en kortlek bestående av dialogkort för användning vid t.ex. språkcafeer och på asylboenden. Insatsen innehöll även kompetensutveckling för deltagare från NTF på lokal/regional nivå.

- **Ibn Rushd – ALFA Svenska för alla**

Insatsen genomfördes i samverkan med Studieförbunden ABF, Medborgarskolan, Studiefrämjandet, Bilda och Sensus. Projektets mål var att bidra till en bra start

för asylsökande som ännu inte kan läsa och skriva genom att ta fram metoder, material och vidareutbilda cirkelledare och andra inom de sex studieförbunden som möter dessa deltagare. Slutmålgruppen är vuxna som är i början av sin läs- och skrivinläring. Projektet har utifrån forskning och erfarenhetsbaserad kunskap utvecklat metoder och producerat en gedigen handbok med ett kompletterande material i form av en webbapp och en presentation på sju språk.

- **Bilda – Svenska med sång**

Syftet med projektet var att ge ledare ett unikt och konkret metodstöd/kompetensutveckling för att med sången som verktyg arbeta med språk- och integrationsfrämjande för asylsökande. Via projektet har Bilda/Equemenia tagit fram utbildning/ledarmaterial och även utbildat ett stort antal ledare för lokala grupper. Ursprungligen planerades fysiska utbildningar/träffar men insatsen fick planeras om pga pandemin. Bilda menar dock att omställningen till digitala utbildningar har givit möjlighet att nå fler ledare/grupper.

- **Rädda Barnen – Stärkt kapacitet för engagemang och psykosocialt stöd**

Syftet med projektet var att stärka Rädda Barnens ideellas och anställdas kapacitet, kompetens och kraft att möta människor i asylprocessen med kvalitativa insatser grundande i ett psykosocialt stöd och att bygga resiliens/motståndskraft. Projektet genomförde utbildningsinsatser samt handledning för ideella och anställda i psykosocialt stöd och hållbart engagemang kring TIA-arbetet samt spridning av metoder och stödmaterial till lokalföreningar som arbetar med TIA.

- **RFSL (Riksförbundet för homosexuellas, bisexuellas, transpersoners, queeras och intersexpersoners rättigheter) – Liberté**

Projektets syfte var att främja och tillgodose asylsökandes och nyanlända HBTQ personers behov och rättigheter. Projektet har tagit fram metodmaterial för lokala RFSL Newcomersgrupper som innehåller asylrätt och kunskap om hbtqi-personers situation och rättigheter, tips på hälsofrämjande aktiviteter med sociala verksamheter för målgruppen och hur dessa kan organiseras. Under projektperioden har RFSL genomfört ett 10 tal nationella nätverksträffar. Via projektet har RFSL tagit fram och producerat ”Asylpodcast”. I podcasten diskuteras olika teman av speciell relevans för asylsökande hbtqi personer. Podcasten består av sju avsnitt och finns på både svenska och engelska. Totalt har podcasten 3200 lyssningar och 1161 nedladdningar.

5.1.3 Insatsernas inriktningar

Av de insatser som avslutades och slutrapporterades i länen under 2021 hade flest insatser det primära syftet att främja hälsa för målgruppen. Inriktningen på hälsofrämjande insatser är brett och innefattar såväl fysisk aktivitet som hälsoinformation och psykosocial hälsa. Därefter följer insatser med det primära syftet att främja kunskaper om det svenska samhället tätt följt av insatser för att främja kunskaper i det svenska språket. Det är endast ett mindre antal av insatserna som haft det primära syftet att öka kunskapen om den svenska arbetsmarknaden, men detta ska förstås mot bakgrund av att sådan information ofta ingår i insatser som syftar till att främja kunskap om det svenska samhället. I praktiken är det även så att insatserna ofta omfattar flera inriktningar utöver det

primära syfte som angetts, där kunskap om svenska språket och samhället är vanligast förekommande.

Exempel på avslutade och slutrapporterade insatser i länen:

- Studiecirklar i svenska och samhällsinformation
- Arbetsmarknadskunskap med vägledning mot arbete och studier
- Språkcaféer
- Föräldraskapsstöd
- Sociala mötesplatser
- Information om trafiksäkerhet
- Friluftaktiviteter
- Sexuell- och reproduktiv hälsa

Sammanställning av inriktning (primärt syfte) på insatser som avslutats 2021.

Primärt syfte	Antal	Procent
Hälsa	77	33 %
Kunskaper i svenska språket	70	30 %
Kunskaper om svenska samhället	72	31 %
Kunskaper om den svenska arbetsmarknaden	12	6 %

Tabell 1 primärt syfte avslutade insatser 2021

5.1.4 Fördelning av anordnare utifrån organisationstyper

Liksom tidigare år är det studieförbund, folkhögskolor och intresseorganisationer som står för merparten av avslutade och slutrapporterade insatser 2021.

Kommuner, idrottsföreningar och etniska föreningar står endast för en mindre del av de avslutade insatserna.

Anordnare avslutade insatser	Antal	Procent
Studieförbund/folkhögskolor	63	27,3 %
Intresseorganisation	70	30,3 %
Övrig organisation/ideell förening	34	15 %
Trossamfund/religiös organisation	28	12 %
Kommun	19	8 %
Idrottsförening	16	7%
Etnisk förening	1	0,4 %

Tabell 2 fördelning organisationstyp anordnare

5.2 Resultat av sökta och beviljade insatser 2021

5.2.1 Söktryck

För 2021 förfogade länsstyrelserna över 98 miljoner kronor att fördela till verksamhet för asylsökande. Regeringen förstärkte statsbidraget med 60 miljoner för att öka tillgången till samhällsinformation för asylsökande. Länsstyrelserna avsatte 6 miljoner till en nationell utlysning för kapacitetsstärkande och utvecklande insatser för organisationer som arbetar med TIA. Medlen var liksom tidigare år översökta även om söktrycket minskade något jämfört med tidigare år.

Summa att fördela	98 000 000 kr
Sökt summa	175 671 410 kr
Sökkvot	1,79
Inkomna ansökningar	276
Antal sökande organisationer	218
Antal beviljade ansökningar	184

Tabell 3 sammanfattning

67 procent av inkomna ansökningar beviljades, vilket motsvarar 184 beviljade insatser i länen. I den nationella utlysningen inkom 9 ansökningar till ett sammanlagt belopp om 12 585 050 kronor. 6 nationella utvecklingsprojekt beviljades medel för ändamålet om kapacitetsstärkande och utvecklande insatser till förmån för målgruppen. Dessa var:

- NTF: Trafiksäkerhet för asylsökande
- Hej Främling: Hej Värdegrund. En utbildning i FN:s deklaration i mänskliga rättigheter och de globala målen för volontärer.
- Studieförbundet Vuxenskolan Väst: Lita på Sverige? Distanskurs till tidig samhällsinformation med inriktning på civilsamhället
- Studieförbundet Bilda: Kliv in! Ett stöd i användandet av digitala samhällstjänster
- Ibn Rushd: HOJA – hälsa och jämställdhet. Ett projekt för att rusta anställda cirkelledare och volontärer inom Ibn Rushds medlemsorganisationer med information om jämställdhet, motverkande av våld i nära relationer samt psykisk ohälsa.

5.2.2 Insatsernas inriktningar

Prioriteringen av insatser som främjar kunskaper om det svenska samhället har genom regeringens förstärkning av TIA-medlen fått ett tydligt genomslag i resultatet av beviljade insatser. Dessa utgör 47 procent av beviljade insatser 2021, vilket är en tydlig förändring jämfört med tidigare år då insatser som syftade till att främja hälsa och kunskaper i svenska språket utgjorde merparten av insatsernas inriktning.

Exempel på beviljade insatser i länen:

- Fördjupad samhällsinformation
- Hälsa och friluftsliv
- Studiecirklar i svenska och samhällsinformation
- Språkcaféer
- Hälsoinformation och fysisk aktivitet
- Arbetsmarknadskunskap med vägledning mot arbete, företagande och studier
- Föräldraskapsstöd

Sammanställning insatsernas inriktning 2021.

Primärt syfte	Antal	Procent
Hälsa	65	35 %
Kunskaper i svenska språket	27	15 %
Kunskaper om det svenska samhället	86	47 %
Kunskaper om den svenska arbetsmarknaden	6	3 %

Tabell 4 insatsernas inriktning

5.2.3 Fördelning av anordnare utifrån organisationstyper

Liksom tidigare år är det studieförbund, folkhögskolor och intresseorganisationer som genomför merparten av insatserna. Noterbart är dock att det under 2021 var fler intresseorganisationer än studieförbund och folkhögskolor som beviljades medel för att bedriva insatser. Detta kan möjligen sammanfalla med att samhällsinformation för asylsökande varit prioriterad inriktning för statsbidraget. Även om studieförbund och folkhögskolor traditionellt bedrivit studiecirklar och kurser i svenska för asylsökande, bör det dock nämnas att flera av folkbildningsaktörerna även bedriver insatser som syftar till att främja kunskaper om det svenska samhället. Noterbart är även att det endast är ett fåtal kommuner som sökt och beviljats medel för insatser under 2021 och endast en etnisk förening.

Sammanställning anordnare (huvudsökande) som beviljats medel 2021.

Anordnare beviljade insatser 2020	Antal	Procent
Studieförbund/folkhögskolor	48	26,1 %
Intresseorganisation	59	32,1 %
Övrig organisation/ideell förening	34	18,5 %
Trossamfund/religiös organisation	21	11,4 %
Idrottsförening	13	7 %
Kommun	8	4,4 %
Etnisk förening	1	0,5 %

Tabell 5 Sammanställning anordnare (huvudsökande) som beviljats medel 2021

5.2.4 Länsstyrelsernas bedömning avseende insatser beviljade under 2021

Söktrycket på medlen var fortsatt högt även 2021 vilket visar på att det fortfarande finns ett stort engagemang och intresse hos aktörer inom civilsamhället att bedriva insatser för målgruppen och att statsbidraget är en viktig förutsättning för att civilsamhället ska kunna bedriva dessa insatser. Samtidigt är det viktigt att även betona länsstyrelsernas aktiva arbete för att uppmuntra aktörer i länen att söka medel för detta ändamål.

Länsstyrelserna bedömer att resultatet av sökta och beviljade insatser har bidragit till en god geografisk spridning av insatserna i länen utifrån närhetsprincipen, det vill säga att det finns en god tillgång till insatser på de orter där asylsökande vistas.

Årets prioritering på samhällsinformation för asylsökande har fått ett tydligt genomslag i verksamheten och nästan hälften av samtliga beviljade insatser har denna inriktning som primärt syfte.

Sammantaget är länsstyrelsernas bedömning att beviljade insatser under 2021 bidragit till en ändamålsenlig spridning av och tillgång till insatser för asylsökande i länen.

6 Samlad bedömning av länsstyrelsernas insatser och resultat

Den samlade bedömningen av länsstyrelsernas insatser och resultat är att det överlag finns en god kapacitet i länen för att möta asylsökandes behov av insatser under asyltiden. Länsstyrelserna bedömer att det finns ett fortsatt starkt engagemang från civilsamhället kring dessa insatser och en flexibilitet för snabb anpassning och omställning av arbetet utifrån förändrade förutsättning. Trots pandemins påverkan har verksamheten i stort sett kunnat upprätthållas och anpassas i enlighet med gällande restriktioner. Länsstyrelserna har fört en aktiv dialog med anordnarna och varit lyhörda och flexibla i sin stödjande och samordnande roll.

En viktig förutsättning för att bibehålla kapaciteten och engagemanget kring insatser är dock att det finns erforderliga resurser för att bistå arbetet i form av tillgängliga statsbidrag även framöver. Länsstyrelsernas samordnande roll i länen har också en avgörande betydelse för att säkerställa en ändamålsenlig geografisk spridning av och tillgång till insatser för asylsökande i länen.

Deltagandet i insatserna bedöms ha minskat något under pandemin och det har varit en utmaning för verksamheterna att nå nya deltagare. Länsstyrelserna bedömer att det fortsatt är en utmaning att nå asylsökande i EBO med insatser, i synnerhet i län med ett mindre antal asylsökande i EBO utspridda på olika orter.

Antalet inskrivna personer i mottagningssystemet som befinner sig i en överprövnings- eller återvändandefas utgör idag en betydande del av målgruppen vilket har förändrat förutsättningarna för uppdraget om tidiga insatser jämfört med när gällande förordningar togs fram. Flera länsstyrelser har gjort anpassningar av insatserna för att möta behoven utifrån dessa förutsättningar med hänsyn till vad

som är möjligt inom ramen för uppdragets reglering. Även om länsstyrelserna inte har något uppdrag att arbeta med återvändande så kan tidiga insatser ändå ha bäring på återvändandeprocessen. Länsstyrelserna bedömer att en aktiv asyltid, genom deltagande i tidiga insatser, är väl använd tid under vistelsen i Sverige, oavsett om personen får stanna i Sverige eller ej. Aktiviteterna bidrar till en struktur i vardagen och ger en tillhörighet och en känsla av sammanhang i det nya samhälle som asylsökande vistas i. Aktiviteterna rustar individen med nya kunskaper, färdigheter, värderingar, perspektiv och insikter att ta med sig för framtiden, antingen i en framtida etablering i Sverige eller vid ett återvändande till hemlandet.

Det finns goda exempel från länen som visar på en utvecklingspotential både när det gäller samverkan kring informationsinsatser om TIA till målgruppen och samverkan mellan aktörskedjan för en sammanhållen samhällsorientering för asylsökande och nyanlända som kan löpa som en röd tråd under den första tiden i Sverige.

Slutligen bedömer länsstyrelserna att arbetet med tidiga insatser bidrar till att stärka kapaciteten och beredskapen för mottagandet av asylsökande och nyanlända i länen som helhet genom att verka förberedande och främjande för asylsökandes möjligheter till en framtida etablering i Sverige samt genom att skapa en meningsfull väntan under asyltiden som motverkar passivisering och ohälsa.

7 Avslutande kommentarer

För att uppnå syftet med förordningen (2016:1363) om länsstyrelsernas uppdrag avseende insatser för asylsökande och vissa nyanlända invandrare är det av särskilt stor vikt att de personer som avses § 2¹ har möjlighet att delta i insatser på lika villkor och i samma utsträckning. Länsstyrelserna ska verka för att så många asylsökande kvinnor och män som möjligt ska kunna ta del av insatserna. I samma förordning anges även att Migrationsverket ska beakta möjligheten för personer i målgruppen att delta i tidiga insatser.

Länsstyrelserna har genom samordning av insatser och utlysning av statsbidrag verkat för att insatser ska kunna erbjudas lokalt där asylsökande bor men i många fall är det inte möjligt och då krävs det resor till annan kommun. Enligt Migrationsverkets interna riktlinjer kan enbart personer som inte fått något avslagsbeslut i första instans få ersättning för resor för att kunna delta i tidiga insatser. Detta begränsar därmed möjligheten för en stor del av målgruppen att kunna ta del av insatserna.

Asylsökande har i övrigt rätt till bistånd enligt LMA fram till dess att asylärendet är slutligt avgjort, och i vissa fall kvarstår det även efter att ett avslagsbeslut fått laga kraft. Både av LMA och enligt EU:s direktiv på asylområdet följer att personer vars asylansökan inte slutligt har avgjorts ska betraktas som asylsökande och ges de rättigheter som asylsökande har. Migrationsverkets avslagsbeslut får därmed rättsverkningar för den enskilde trots att beslutet inte vunnit laga kraft. Handläggningstiden i migrationsdomstolen kan dessutom vara mycket lång. De

¹ Vuxna asylsökande som är inskrivna i mottagningssystemet inklusive personer med uppehållstillstånd som bor kvar i Migrationsverkets boende i väntan på kommunplacering.

positiva effekter som en sysselsättning bidrar till för att göra vistelsen i Sverige meningsfull och som även kan rusta individen inför ett eventuellt återvändande begränsas därutav, trots att asylärendet ännu inte är avgjort.

Länsstyrelsen föreslår en tydligare reglering av Migrationsverkets hantering av reseersättningar till personer som deltar i tidiga insatser under asyltiden som möjliggör deltagande på lika villkor och i samma utsträckning för hela målgruppen som avses i § 2 i förordning 2016:1363, samt att erforderliga resurser tillsätts för ändamålet.

Rapporten har författats av Mats Brandström, Länsstyrelsen i Skåne län. Ärendet har beslutats av Länsråd Johan Blom efter föredragning av integrationsutvecklare Michella Zayat.

Johan Blom

Länsråd, Länsstyrelsen i Värmlands län

Ärendet har beslutats digitalt och saknar därför underskrift

8 Bilagor

1. Rapport Länsstyrelsen Blekinge
2. Rapport Länsstyrelsen Dalarna
3. Rapport Länsstyrelsen Gotland
4. Rapport Länsstyrelsen Gävleborg
5. Rapport Länsstyrelsen Halland
6. Rapport Länsstyrelsen Jämtland
7. Rapport Länsstyrelsen Jönköping
8. Rapport Länsstyrelsen Kalmar
9. Rapport Länsstyrelsen Kronoberg
10. Rapport Länsstyrelsen Norrbotten
11. Rapport Länsstyrelsen Skåne
12. Rapport Länsstyrelsen Stockholm
13. Rapport Länsstyrelsen Södermanland
14. Rapport Länsstyrelsen Uppsala
15. Rapport Länsstyrelsen Värmland
16. Rapport Länsstyrelsen Västerbotten
17. Rapport Länsstyrelsen Västernorrland
18. Rapport Länsstyrelsen Västmanland
19. Rapport Länsstyrelsen Västra Götaland
20. Rapport Länsstyrelsen Örebro
21. Rapport Länsstyrelsen Östergötland

Länsstyrelsen
Värmland

Länsstyrelsen Värmland, 651 86 Karlstad, 010-224 70 00
www.lansstyrelsen.se/varmland